

J. Koechlin

Christus leren kennen

‘Maar zo hebt u Christus niet geleerd.’

Efeziërs 4:20

Wat waar is in Hem en in u

Na de Efeziërs eraan te hebben herinnerd hoe zij zelf hebben gewandeld, toen zij nog ‘vreemd aan het leven van God’ waren, voegt Paulus eraan toe: ‘Maar zo hebt u *Christus* niet geleerd’. Het christendom is niet een verzameling waarheden, maar een *Persoon* die wij leren kennen en leren zien. 1 Johannes 1 heeft als onderwerp: het goddelijke leven, gezien in de Heer Jezus door alles wat Hij heeft getoond en geopenbaard in Zijn hele leven hier op aarde. Christus te leren kennen is het doel van deze enkele korte hoofdstukken.

Het reukwerk van het heiligdom, dat op het gouden altaar brandde, was uit diverse delen samengesteld: *(...) druijpende hars, onyx en galbanum, welriekende stoffen en reine wierook, in gelijke delen. U zult dit alles maken tot een reukwerk, een mengsel, zoals een zalfbereider bereidt, gezouten, zuiver, heilig. Een gedeelte daarvan zult u uiterst fijnwrijven, en iets ervan leggen voor de Getuigenis in de tent van ontmoeting, waar Ik met u zal samenkomen; allerheiligst zal dit voor u zijn’* (Ex. 30:34-36). Dit is een schitterend beeld van alle deugden en karaktertrekken, de eigenschappen van het leven van de Heer Jezus Christus als Mens – en de volmaakte harmonie van dit leven (de gelijke delen). Deugden die we mogen onderzoeken in de Bijbel, met alle bijzondere kenmerken (uiterst fijn geweven). De gelovigen kunnen die dan zelf tonen voor God en mensen, en zo de liefelijke reuk van Christus verspreiden.

In Johannes 14 en 15 noemt de Heer Jezus drie van deze deugden. Hij toont daar Zijn discipelen waaraan zij voortaan deelhebben: *‘Mijn vrede geef Ik u (...) blijf in Mijn liefde (...) opdat Mijn blijdschap in u is’* (14:27; 15:9,11). Zijn dat ook niet de eerste drie kenmerken van de vrucht van de Geest (Gal. 5:22 ¹)? Alleen al de liefde, de blijdschap en de vrede hebben in Christus geschitterd als een drievoudig getuigenis. De volheid van de Heilige Geest woonde in Zijn gezegende Persoon.

Zo worden er in het Nieuwe Testament de volgende kenmerken genoemd:

1. De *vrede* van Christus (Kol. 3:15).
2. De *liefde* van Christus (2 Kor. 5:14).
3. De *blijdschap* van Christus (Joh. 15:11; 17:13).
4. De *volharding* van Christus (2 Thess. 3:5).
5. De *gezindheid* van zelfverloochening en vernedering die in Christus was (Fil. 2:5).
6. De *zachtmoedigheid* en de *goedheid* van Christus (2 Kor. 10:1).
7. De *gehoorzaamheid* van Christus (1 Petr. 1:2).
8. De *smaad* van Christus (Hebr. 11:26).

Wij worden dus opgewekt om de schoonheden van Christus te bezien. En wij zijn ertoe geroepen de diverse karaktertrekken van het goddelijke leven in Hem te weerspiegelen, want de kenmerken van Christus moeten ook de christen kenmerken. Wat waar is in Hem én in u, zo zegt 1 Johannes 2:8.

1. Zijn vrede

Toen Hij op het punt stond de discipelen te verlaten beloofde de Heer Jezus een grote gave, een speciaal geschenk van Hem voor hen, door de Heilige Geest: *‘Mijn vrede geef Ik u’*. Waaraan Hij toevoegde: *‘Laat uw hart niet ontroerd en niet bang worden’* (Joh. 14:27). Niet veel later vervulde Hij Zijn belofte, toen zij ’s avonds op

---

¹ ‘Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing’.

de dag van Zijn opstanding bijeenwaren. *‘Toen het dan avond was op die eerste dag van de week, en de deuren waar de discipelen waren, wegens hun vrees voor de Joden waren gesloten, kwam Jezus, ging in het midden staan en zei tot hen: Vrede zij u!’* (Joh. 20:20).

Het was wel Zijn eigen vrede, die Hij gaf. Hij had *nooit* gehandeld uit vrees voor mensen. Zelfs niet toen zij Hem probeerden te grijpen, en niemand de hand aan Hem sloeg, omdat Zijn uur nog niet gekomen was (Joh. 7:30). Hij bezat een onverstoorbare, onwankelbare vrede. Die is te zien bij de overlast van de menigten, de vijandschap van de oversten van het volk en de verzoeken van de satan. *‘Hij zal niet schreeuwen noch zijn stem verheffen, noch die op de straat doen horen’* (Jes. 42:2-4). Wij zien bij Hem een soevereine vrede tijdens de storm op het meer, toen Hij in volmaakte rust lag te slapen op een kussen. Zijn vrede is als een machtige stroom, vol majesteit. Toen de legerafdeling met zwaarden en stokken op Hem afkwam om Hem gevangen te nemen, klonk het eenvoudige woord: *‘Ik ben het’*. Daardoor deinsden Zijn tegenstanders terug en vielen op de grond. *‘De Heere is mijn licht en mijn heil, voor wie zou ik vrezen? De Heere is mijn levenskracht, voor wie zou ik angst hebben?’* (Ps. 27:1). Deze psalm laat ons de intieme gedachten van de Heiland op het moment van Zijn gevangenneming zien.

Bij veel mensen ontstaat uiterlijke rust min of meer door onverschilligheid. Met het ouder worden, wordt het hart door alle ervaringen gevoellozer. Dat biedt bescherming tegen de stormen van het leven, en dan worden mensen en gebeurtenissen met een filosofische blik bekeken. Maar bij de Heer Jezus was dit geheel anders. Wat een volmaaktheid vinden wij bij Hem! Zijn hart was geen ogenblik ontredderd door twijfel of onrust. Zijn geest werd meer dan eens ontroerd, verontwaardigd of aangegrepen door diepe smart, o.a. toen Hij zag welke uitwerking de dood had op de gedachten van de mensen (Joh. 11:33); of bij de laagheid van Judas, die Hij tot Zijn vertrouweling had gemaakt (Joh. 13:21; Ps. 41:9). Hij, de Heilige, werd in Zijn ziel ontroerd door het vooruitzicht van de zondelast, die Hij op Zich moest nemen en waardoor Hij van God zou worden verlaten (Joh. 12:27).

Verhinderingen voor het ervaren van praktische vrede bij gelovigen zijn heel vaak:

1. strijd tussen onze eigen wil en de wil van God;
2. rusteloosheid en de zorgen van de wereld, die koortsachtig in ons werkzaam zijn;
3. en ten slotte gebrek aan geloof, hoewel wij worden vermaand: *‘Wees in niets bezorgd, maar laat in alles, door gebed en smeking met dankzegging,*

uw verlangens bekend worden bij God. En de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaren in Christus Jezus' (Fil. 4:6-7).

'En laat de vrede van Christus, waartoe u ook geroepen bent in één lichaam, in uw harten heersen; en wees dankbaar' (Kol. 3:15). Een voorzitter in een vergadering leidt de discussies en hij probeert tegenstanders tot overeenstemming te brengen; maar *hij* heeft het laatste woord. Daartoe is het nodig dat zijn gezag niet wordt betwist. Moge de Heer ons geven te genieten van Hemzelf. Hij heeft ons een voorbeeld gegeven, zodat Hij ons kan helpen bij het navolgen en onze harten, die zo gemakkelijk onrustig en angstig worden, in het vervolg beheerst worden door Zijn vrede.

2. Zijn liefde

Paulus kon voor de Efeziërs niets beters vragen aan de Vader van onze Heer Jezus Christus, dan dat zij zouden *'kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat' (Ef. 3:19).* Hoe kunnen wij die liefde leren kennen? Het antwoord staat in de eerste brief van Johannes: *'Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons heeft afgelegd; ook wij behoren het leven voor de broeders af te leggen.'* Hierop volgt wel een vermaning: *'Kinderen, laten wij niet liefhebben met het woord of met de tong, maar met de daad en in waarheid' (1 Joh. 3:16, 18).* De liefde van Christus die ons ten voorbeeld gesteld wordt, is geen abstracte waarheid die als theorie wordt verkondigd vanuit de hemel. Nee, ze is *geopenbaard* en zichtbaar gemaakt. Ze is door getuigen beschouwd, betast en gehoord; en daarna hebben ze haar aan ons verkondigd (1 Joh. 1:1-3).

Laten we er ons op toelagen deze liefde te bewonderen voor onszelf, de gemeente, de mensen en onze relatie met God. Ten eerste heeft deze goddelijke liefde door de *komst* van de Zoon van God op aarde geschitterd. De Schepper heeft de gestalte van Zijn schepselen aangenomen om met hen in contact te komen. Hij heeft Zijn goddelijke glans verborgen om het vertrouwen van de mens te winnen. Hij kwam in een bezoedelde wereld om de verlossing te volbrengen.

Vervolgens ontplooidde deze liefde zich in *het leven* van de Heer Jezus, in net zoveel vormen als de noden die Hij ontmoette:

- meegevoel en troost voor de zusters te Bethanië en voor de weduwe te Naïn;

- teerheid voor kleine kinderen, die Hij in Zijn armen nam;
- meelijden met de menigten, die waren als schapen zonder herder;
- de zorg voor zijn bange en ontredderde discipelen;
- de vertrouwelijke omgang van een goede Vriend, die Zijn hart opende en Zijn vrienden deelgenoot maakte van de geheimen van Zijn hart;
- de barmhartigheid waarmee Hij de vele menselijke behoeften onder ogen zag;
- de genade die de berouwvolle zondaar vergaf;
- de goedheid waarmee hij voorzag in de noden van Zijn schepselen;
- de lankmoedigheid die de onwetendheid en het gebrek aan geloof verdroeg;

Maar we zien Zijn liefde ook in de zachtmoedige vermaningen en de rechtstreekse vragen die het geweten van de mensen peilden; ja, zelfs de strenge vermaningen werden altijd ingegeven door deze goddelijke liefde. Echt, de Heer Jezus heeft nooit een nood gelenigd, een zieke genezen, een door de satan gevangene bevrijd, zonder *Zelf* volmaakt de oorzaak, de gevolgen en de pijn ervan te voelen. Hij heeft volkomen beantwoord aan wat geschreven staat: *‘Nochtans, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, en onze smarten gedragen; wij echter hielden Hem voor een geplaaide, een door God geslagene en verdrukte’* (Jes. 53:4). Bij elke aanleiding was de grootte van de nood ook de maat voor de grote liefde en genade die zich ermee bezighield.

Het was een liefde die de grootste moeilijkheden overwon, zonder toegeeflijk te worden. Het was een liefde die aandacht schonk aan de bijzonderheden die het dagelijks leven vullen. Uit Zijn hart stroomde een machtige, leven gevende, aandacht schenkende en trouwe liefde, die het leven dat Hij had gegeven in stand hield. Het is de Heer Jezus, die de dochter van Jaïrus tot het leven terugbrengt en haar teruggeeft aan haar ouders. Tegelijkertijd zegt Hij dat men haar te eten moest geven, iets waaraan haar ouders misschien niet gedacht hadden. Deze aanwijzing van de Heer is een bewijs van Zijn zorgzame en liefdevolle hart.

Wij zien ook dat Hij zei, toen Lazarus uit het graf was geroepen: *‘Maak hem los en laat hem heengaan’* (Joh. 11:44). Op deze manier betreft de Heer ook anderen bij Zijn werk. We horen Hem ook zeggen, nadat Hij de broden vermenigvuldigd heeft: *‘Vergader de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat’* (Joh. 6:12). Hij wilde ook anderen laten profiteren van wat God toebehoort.

Zo verschillend als deze liefde in haar uitingen was, zo verschillend was ze ook voor de voorwerpen van die liefde. Deze liefde werd bewezen aan een rijke jongeling (Mark. 10:21), en aan tollenaars en zondaars. Ook aan een complete familie en elk van de personen afzonderlijk: *'Jesus nu had Martha en haar zuster en Lazarus lief'* (Joh. 11:5). Zijn liefde gold de discipelen als geheel en ook ieder van hen persoonlijk (Joh. 13:1, 23).

Maar hoe kostbaar de liefde van Christus ook was tijdens Zijn leven, toen Hij goed doende van plaats tot plaats ging, toch was Zijn zelfovergave het hoogtepunt ervan: *'Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons heeft afgelegd'* (1 Joh. 3:16). Want aan het kruis is de liefde van Christus ten volle geopenbaard. Daar heeft ze getriomfeerd over de smaad, de verlatenheid en de dood: *'Vele wateren kunnen de liefde niet blussen en rivieren spoelen haar niet weg'* (Hoogl. 8:7). *'Niemand heeft groter liefde dan deze, dat iemand zijn leven voor zijn vrienden aflegt'* (Joh. 15:13).

Maar wij waren *vijanden* van God. Dat geeft nog een rijkere betekenis aan 1 Johannes 3:16. Het kruis heeft ons de liefde van Christus geopenbaard, niet alleen in haar kracht, maar ook in haar goddelijke natuur en oorsprong. Deze goddelijke liefde van de Heer Jezus openbaarde zich op het ogenblik dat de mens zich op de meest hatelijke wijze aan Hem vergreep. De mens toonde daarmee dat er in hem niets goeds was. Alle maatschappelijke klassen, van de stadhouder af tot de ellendige rover toe, lieten toen zien hoe slecht, verdorven en opstandig het menselijk hart is. De mens wil niets met God te maken hebben.

Deze verschrikkelijke, openlijke boosheid staat in contrast met de heerlijkheid van de liefde van Christus, toen Hij Zich op datzelfde moment overgaf voor dit soort zondaars. Daar Hij Zijn leven heeft gegeven, behoren ook wij het leven voor de broeders af te leggen, zo gaat Johannes 3:16 verder. Dit is een onverwachte wending in Gods Woord. De aandacht wordt zonder overgang van Hem op onszelf gericht, van Zijn oneindig heerlijke werk naar onze verantwoordelijkheid. Toch gaat het over dezelfde liefde. En God verwacht dat de liefde deze vrucht in ons voortbrengt. Het is een vrucht van de goddelijke natuur. Ongetwijfeld zullen maar weinig gelovigen geroepen worden om letterlijk hun hals te wagen voor een medegelovige, zoals Prisca en Aquila dat deden voor de geliefde broeder Paulus (Rom. 16:3-4). Maar door in ons dagelijks leven onszelf te verloochenen en de broeders te dienen, kunnen wij het gebod van de Heer volbrengen en in Zijn liefde blijven (Joh. 15:10-12).

Als wij alleen degenen liefhebben die ons liefhebben, zoals de mensen doen, dan zal onze kring van genegenheid klein zijn. Maar als wij liefhebben met de liefde van

Christus, zonder ander motief dan aandacht voor de noden en behoeften van anderen, dan zal die liefde in deze arme wereld en ook in de gemeente duizend kansen hebben om zich te bewijzen. En wie kan op dit ogenblik het kanaal van deze liefde zijn? Toch alleen zij die in verbinding staan met de Bron, en die daaruit drinken?

3. Zijn blijdschap

Mozes, de profeten en de psalmen getuigen van het lijden dat het deel van de Christus moest zijn (Luk. 24:25-27; 44-46). Hijzelf heeft voor Zijn discipelen nooit verborgen wat deze weg inhield. Hij nodigde hen uit Hem daarin te volgen. Zijn naam als de Man van smarten heeft Hij in leven en dood volledig waar gemaakt. Is het daarom niet wonderlijk dat de Heer tegen dezelfde discipelen spreekt over Zijn vreugde, en dat Hij wil dat Zijn blijdschap in hen woont? *'Dit heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u is en uw blijdschap volkomen wordt'* (Joh. 15:11). Daarna richt Hij Zich tot de Vader, terwijl Hij dezelfde wens uitspreekt: *'opdat zij Mijn blijdschap volkomen hebben in zichzelf'* (Joh. 17:13).

Voor de wereld zijn lijden en blijdschap tegenovergestelde, onverenigbare gevoelens. Mensen gaan spontaan van het één op de ander over en zo snelt hun leven heen. Een kind van God echter verwerkelijkt tegelijkertijd zowel het één als het ander, tenminste wanneer hij in de juiste toestand is. Hij is bestemd, evenals de Heer, om te lijden in een wereld die vijandig is ten opzichte van God en de Zijnen. Maar op hetzelfde moment bezit hij evenals zijn Meester een innerlijke, onuitputtelijke bron van vreugde. *'Bedroefd, maar altijd blij'*, is één van de kenmerken van Gods dienstknechten (2 Kor. 6:10).

Net zoals de vrede en de liefde, is de christelijke blijdschap niet te vergelijken met wat er in de wereld wordt bedoeld met dat woord. De Heer Jezus geeft niet zoals de wereld geeft. De aardse vreugde is oppervlakkig en heeft een bittere nasmaak: *'Ook onder het lachen kan het hart pijn lijden en het einde van de vreugde kan kommer zijn'* (Spr. 14:13). Menselijke vreugde is zoals de mens zelf, vluchtig en niet duurzaam. Dat komt doordat angst voor de dood de mens een onzekere toekomst geeft. De vreugde van de Heer Jezus en van de Zijnen is van een totaal andere orde. Deze vreugde heeft totaal andere motieven. Psalm 16 noemt bijvoorbeeld enkele aspecten van de vreugde van Christus, de overste Leidsman en Voleinder van ons geloof. *'Wat betreft de heiligen die in het land zijn: zij zijn de heerlijken in wie al Mijn welbehagen is'* (Ps. 16:3). En Lukas zegt dat Jezus Zich verheugde in de Heilige Geest en zei: *'Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze*

dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen, en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard' (Luk. 10:21).

Hij heeft Zich verheugd in de beloofde erfenis: *'De meetsnoeren vielen Mij in liefelijke dreven, ja, Mijn erfdeel bekoort mij'* (Ps. 16:6). Wij herkennen in Hem de ware Izak, die een beeld is van Christus als de erfgenaam en wiens naam betekent: 'lachen'. Dit is ook de onuitsprekelijke en hemelse vreugde voor de verlost en hun eeuwig deel. Zij verheugen zich in een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor ons is weggelegd en waarvan wij bezit zullen nemen in de dag van Jezus Christus. Daarin verheugen wij ons, zo nodig nu een korte tijd bedroefd (1 Petr. 1:3-8). *'Verblijd u in de hoop,'* zo zegt Paulus tegen de Romeinen (Rom. 12:12).

Christus heeft Zijn vreugde gevonden in de tegenwoordigheid van de Heere God. Want Hij zegt: *'Ik stel Mij de Heere bestendig voor ogen; omdat Hij aan Mijn rechterhand staat, wankel Ik niet. Daarom verheugt zich Mijn hart en juicht Mijn ziel'* (Ps. 16:8-9). Het is die volmaakte, ononderbroken gemeenschap die onze geliefde Heiland ons als een voorbeeld heeft nagelaten!

Ten slotte zei de volmaakte Mens: *'U maakt Mij het pad van het leven bekend; overvloed van vreugde is bij Uw aangezicht, liefelijkheid is in Uw rechterhand voor eeuwig'* (Ps. 16:11). Het was Zijn vreugdevolle vooruitzicht daar aan de rechterhand van God te zijn, om de eeuwige vreugde te smaken. Was dat niet de vreugde die voor Hem lag, een vreugde die Hem heeft ondersteund door al het lijden heen (Hebr. 12:2). Hij verwachtte van de Zijnen dat zij zich zouden verblijden wanneer zij Hem liefhadden, omdat Hij naar de *Vader* heenging (Joh. 14:28).

Ook andere dingen hebben het hart van Christus verheugd: het Woord van God (Ps. 119:162). En een zondaar die tot inkeer kwam (Luk. 15). Maar geen enkele omstandigheid was voor Hem een bron van volle vreugde, zoals dit voor Hem het aangezicht van Zijn God was en de onafgebroken gemeenschap met de Vader. En zo is het ook met ons als Zijn verlost. Onze vreugde in de Heer moet ons boven de omstandigheden en de menselijke overwegingen uittillen. Al het andere zal minder worden, Hij nooit. Een gelovige kan geremd worden in zijn dienst; beroofd worden van de gemeenschap met zijn broeders; zelfs van de dienst van het Woord; geen enkele vrucht zien op zijn arbeid. Dan leert men pas echt of de vreugde alleen bestond in de zegeningen, of dat ze werkelijk in de Heer Zelf was. De vreugde kan haar oorzaak hebben in de gaven, maar die kunnen door omstandigheden verminderen. Hij beschikt naar Zijn welgevallen over onze omstandigheden en kiest ze voor ons uit. Vanuit de binnenste gevangenis – zonder dat hij iemand had om zijn gevoelens over de belangen van Jezus Christus te delen – had Paulus echter het

volste recht om de Filippenzen te vermanen zich altijd te verblijden in de Heer (Fil. 4:4; zie ook Luk. 1:47).

Maar wij hebben een Voorbeeld, dat op unieke wijze groot is. Hoe eenzamer de weg van Christus op aarde werd, des te duidelijker bleek dat de Bron van Zijn vreugde in God Zelf te vinden was. Op de verklaring van de Vader: *'U bent Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik welbehagen gevonden'* (Luk. 3:22), is het juiste antwoord: *'Naast U begeer Ik niets op aarde'* (Ps. 73:25). Dit is een zin die de sleutel geeft tot het geheim van de Meester. Laat dit ook het kenmerk van Zijn discipelen zijn, de inhoud van onze aardse loopbaan. Laten wij onze vreugde alleen vinden in Hem Die het welbehagen van de Vader was. Zo zal de gemeenschap met de Vader echt zijn, en zal onze blijdschap volkomen zijn (1 Joh. 1:3-4).

Er is een wonderbare samenhang tussen de blijdschap, de liefde en de vrede van Christus. Hij heeft deze aan ons gegeven; en het is noodzakelijk dat ook in ons deze deugden gevonden worden, opdat ons geloofsleven in evenwicht blijft. Wij weten bijvoorbeeld dat zonder blijdschap of vreugde en zonder liefde, de vrede snel verandert in koelte en dorheid van hart. En omgekeerd dat, zonder de vrede, de blijdschap en de vreugde lijken op tijdelijke menselijke opwinding. De vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede. Dat is wat de Geest voortbrengt in hen die Christus hebben aangenomen.

Een lied² zegt:

*Uw liefde en Uw vrede,
en Uw volmaakte vreugde,
zijn er eeuwig voor mij.*

Dit zijn niet alleen kenmerken om zelf van te genieten, maar wij moeten deze eigenschappen ook openbaren.

4. Zijn volharding

'Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing' (Gal. 5:22).

---

² Ton amour et ta paix et ta parfaite joie sont à moi pou jamais (Hymnes et Cantiques 92-3).

De eerste vruchten zijn: liefde, blijdschap, vrede. De Heilige Geest wil echter ook de praktische vruchten in ons bewerken die *na* deze eerste drie komen, en die het leven van Christus openbaren in de wereld. Maar de innerlijke vruchten die God als Voorwerp hebben, komen op de *eerste* plaats, want zij vormen de basis om de andere vruchten voort te brengen.

Neem bijvoorbeeld lankmoedigheid. Wat is dat anders dan de volharding van de liefde, die ondersteund wordt door de vrede en aangemoedigd wordt door de vreugde? Volharding ontstaat door de drievoudige werking van de liefde, de vreugde en de vrede, om tegenwerkende krachten te overwinnen. Volharding is nodig bij druk van buitenaf; de Schrift bevestigt dat. Want volharding, beproeving en verdrukking horen bij elkaar (Rom. 5:3; 12:12). Of zoals Jakobus het zegt: *'U weet dat de beproefdheid van uw geloof volharding bewerkt'* (Jak. 1:3). Dezelfde schrijver zegt ook: *'Broeders, neem als voorbeeld van het lijden en het geduld de profeten, die in de naam van de Heer gesproken hebben'* (Jak. 5:10). Daarna noemt hij Job. Jobs buitengewone volharding kwam aan het licht door buitengewone tegenspoed.

Hebreeën 11 beschrijft de beproevingen en het verdriet van de aartsvaders en de heiligen van het Oude Testament, en laat de volharding van hun geloof zien. In de ogen van de wereld (die hun niet waardig was) waren zij de meest ongelukkigste mensen, maar de toekomst zal hen in het gelijk stellen. Het zal blijken dat hun verwachting niet tevergeefs was. Moge God geven dat wij hen navolgen. Maar wij worden ook ertoe opgeroepen *'met volharding de wedloop te lopen die voor ons ligt'* (Hebr. 12:1), en onze ogen te vestigen op Hem Die groter is dan alle getuigen uit het verleden. Christus heeft om de vreugde die voor Hem lag, het kruis verdragen en alles wat dat met zich meebracht. Hij heeft geduld gehad.

Wat een onuitputtelijke bron van overdenking! Hij heeft 30 jaar geleefd en gewacht in het dorp Nazareth als een nederige handwerker. Hij heeft veertig dagen gevast in de woestijn, terwijl Hij verzocht werd door de satan. En Hij heeft drie lange jaren onvermoeibaar gediend in Galilea en Jeruzalem. De verschrikkelijke doop waarmee Hij moest worden gedoopt, benauwde Hem totdat deze was volbracht (Luk. 12:50). Laten wij zien op Jezus, zoals de evangelisten ons Hem voorstellen; gedrongen door de menigten; opgeëist door de vele noden; bestookt met vragen; tegengesproken, gevlaid, beledigd, maar steeds in *alles* door liefde gekenmerkt. Een liefde die alles verdraagt, alles gelooft, alles hoopt, alles verduurt (1 Kor. 13:7).

Wij weten heel goed dat we langzaam verbitterd kunnen raken door opeenvolgende tegenslagen. Kleine irritaties veroorzaken het verlies van de zelfbeheersing en worden dan één grote beproeving. Maar laten we eens naar de Heer Jezus kijken, bijvoorbeeld in Markus 3. Eerst zijn het de menigten, die het hele

huis op stelten zetten, zodat Hij en de discipelen zelfs geen brood konden eten (vs. 20). Op datzelfde ogenblik komen familieleden om Hem te grijpen; zij beschuldigen Hem ervan 'buiten Zichzelf' of 'niet bij zinnen' te zijn (vs. 21). Ten slotte komen de Schriftgeleerden uit Jeruzalem, die Hem belasteren en beschuldigen (vs. 22). Maar geen ogenblik verliest de Heer Zijn volmaakte kalmte. Hij liet Zich lastigvallen, in de rede vallen, beledigen, zonder het minste teken van ongeduld. Dat is bij ons vaak heel anders.

In Markus 6 ontvangt de Heer Zijn vermoeide discipelen (vs. 30). Hij luistert van begin tot eind naar hun verhalen; en omdat er veel mensen komen en gaan, verhinderen ze Hem deze keer weer eens te eten (vs. 31). Hij wil Zich terugtrekken met de Zijnen, maar hun bedoeling wordt geraden en als zij de plaats bereiken waar zij denken alleen te zijn, is daar een grote menigte. Wij kunnen ons wel de mogelijke reactie van de discipelen voorstellen. Maar bij de Heer Jezus zien wij dat Hij met diepe ontferming over de grote menigte bewogen is, *'want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren'* (vs. 34).

De beide voorbeelden uit het evangelie van de volmaakte Dienstknecht worden door Paulus geïllustreerd in de tweede brief aan de Korinthiërs: *'(...) in alles ons aanbevelen als dienaars van God, in veel volharding'* (2 Kor. 6:4). Het is treffend om in de evangeliën te lezen hoe dikwijls de Heer dezelfde lessen herhaalt. Hij moet de Schriftgeleerden en farizeeën steeds herinneren aan het onderwerp van de sabbat, telkens onderbouwd met voorbeelden uit de Schriften of uit het dagelijks leven (Matt. 12:1-8 en 12:9-13). Bij de discipelen moet de grote les van de nederigheid herhaald worden (Luk. 9:46; 14:10-11; 22:24). *'En herinnert u zich niet?'* moet Hij aan hen vragen (Mark. 8:19). Welke Meester is geduldiger en heeft meer volharding dan Hij?

Ten slotte komt het kruis op het vastgestelde uur, door de bepaalde raad en voorkennis van God (Hand. 2:23; 4:28). In die onontkoombare uren spant alles samen tegen het heilige Offerlam: rechters, beulen, valse getuigen, soldaten, stadhouders, Joden en heidenen. Geen enkele vorm van smaad en hoon bleef Hem bespaard; en terwijl Hij voor ons van God werd verlaten, kwam er geen enkele klacht uit Zijn mond.

Als er een plaats en een persoon is in wie de volharding ooit zijn *volmaakte werk* heeft gehad, is dat op het kruis bij de Heer Jezus (Jak. 1:4). *'De Heer nu moge uw harten richten tot de liefde van God en tot de volharding van Christus'*, zegt Paulus (2 Thess. 3:5). Ongetwijfeld gaat het hier om onze huidige volharding in een opstandige wereld, die God heeft verworpen in de Persoon van de Zoon. Een wereld die doorgaat met het vervolgen van de kinderen van God. *'En houd de*

lankmoedigheid van onze Heer voor behoudenis, zegt Petrus tegen ons (2 Petr. 3:15).

Maar het is een volhardende *hoop*, dus iets anders dan lijdzaamheid of berusting. Immers, *'als wij hopen op wat wij niet zien, dan verwachten wij het met volharding'* (Rom. 8:25). Vruucht dragen met volharding is een kenmerk van dat wat in de goede aarde is gezaaid (Luk. 8:15). En deze volharding stemt overeen met die van de goddelijke Zaaier, Die geduldig wacht op de kostelijke vrucht van de aarde en die ze op Zijn tijd zal oogsten (Jak. 5:7). Laten wij daarbij niet de psalmtekst vergeten: *'Hij gaat al wenend voort, die de zaadbuidel draagt; voorzeker zal Hij komen met gejuich, dragend Zijn schoven'* (Ps. 126:6).

Tot vreugde van de Zoon en tot heerlijkheid van de Vader (Joh. 15:8), zijn wij ertoe geroepen in alle goed werk vrucht te dragen en op te groeien door de kennis van God (Kol. 1:10). Hoe kunnen wij dat bereiken? Als wij *'met alle kracht bekrachtigd'* worden *'naar de sterkte van Zijn heerlijkheid'*. Niet met het oog op spectaculaire dingen, maar *'tot alle volharding en lankmoedigheid, met blijdschap'* (Kol. 1:10-11).

5. Zijn vrijwillige vernedering

Hoe verschillend mensen ook kunnen zijn, zij hebben een algemeen en gezamenlijk kenmerk, namelijk het besef van eigenwaarde. Wij hoeven niet veel kennis over onszelf te hebben om dit te erkennen. Ten diepste zijn wij altijd geneigd het 'eigen ik' te rechtvaardigen. Onszelf te verheffen is een neiging die even sterk is bij ons als de neiging van een plant om naar boven te groeien. Vanuit die neiging komen onvermijdelijke conflicten tussen mensen voort, op elk niveau en op elk gebied. Onderling proberen de mensen elkaar te evenaren en voorbij te streven. Ze zijn jaloers op elkaar en daaruit ontstaan onenigheden. *'Door overmoed ontstaat slechts twist'* (Spr. 13:10). Dat is de diagnose van de Schrift. De Schrift geeft ook het soevereine geneesmiddel, dat Paulus noemt tegenover de Filippenzen: *'Laat elk in nederigheid de ander uitnemender achten dan zichzelf'* (Fil. 2:3). Die vermaning zou onnatuurlijk en nutteloos zijn – evenals de poging om een plant de grond in te laten groeien – als wij niet het nieuwe leven zouden bezitten. *Nederigheid* is immers een van de belangrijkste vruchten hiervan (Kol. 3:12).

Als Paulus de Filippenzen vermaant met de woorden: *'Laat die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was'*, dan is te verwachten dat de grote drijfveer hierachter de *liefde* zou zijn. Maar dat is niet het geval. Het gaat om *zelfverloochening*, het

opzijzetten van zichzelf. Daarvan is de Heer Jezus het grote Voorbeeld geweest te midden van onverbeterlijke mensen, die de tegenovergestelde weg volgden. En dat in die mate dat Hij een oproep deed, die niet past bij onze menselijke omgangsvormen: *‘Als iemand achter Mij wil komen, laat hij zichzelf verloochenen’* (Matt. 16:24).

Bij *‘alles wat Jezus is begonnen zowel te doen als te leren’* (Hand. 1:1), is deze zelfverloochening duidelijk zichtbaar:

- Hij was in de gestalte van God;
- Hij heeft Zichzelf ontledigd en de gestalte van een Slaaf aangenomen;
- Hij is de mensen gelijk geworden;
- Hij is gehoorzaam geworden tot de dood;
- Ja, zelfs de kruisdood.

Hier volgen de grote mijlpalen van Zijn eenzame weg: de kribbe te Bethlehem; Zijn jeugd te Nazareth, een stad die door de mensen veracht werd, waaraan Zijn naam verbonden is (Hand. 2:22; 3:6; 4:10); de Jordaan, waar Johannes doopte; de put van Sichar. Dat zijn de plaatsen waar wij Hem ontmoeten. En in welk gezelschap was Hij daar? Dat van Maria en Jozef, nederige mensen; de herders als Zijn boodschappers; de discipelen, ongeletterde mensen uit het gewone volk. Hij had belangstelling voor personen die zondaars waren en in ellendige omstandigheden verkeerden. Toen Hij Zijn intocht in Jeruzalem maakte als de Zoon van David, was Zijn koninklijke rijdier een ezel, Zijn gevolg bestond uit arme discipelen, wie Hem toejuichten waren de kleine kinderen.

Zo kunnen we doorgaan: Lazarus de gestorvene, Simon de melaatse, Bartimeüs de blinde bedelaar, de bezetene met het legioen, Maria van Magdala – eens in de macht van talrijke demonen, verachte tollenaars zoals Levi en Zacheüs. Dat waren de mensen die Hem vergezelden, die aan Zijn voeten zaten of die Hem in hun huis ontvingen. Hij had geen plaats om het hoofd neer te leggen, geen denaar om aan de farizeeën te laten zien, toen zij Hem op de proef stelden. Hij was rijk, maar Hij is ter wille van ons arm geworden (2 Kor. 8:9).

Zijn vernedering is met niets te vergelijken. Ze blijkt niet alleen uit de plaatsen die Hij bezocht en de personen die Hij uitkoos om mee om te gaan. Maar Zijn gezindheid, die telkens Zijn daden, woorden en beslissingen voortbracht, was nederigheid. Toen Zijn roem zich verbreidde en allen Hem zochten, trok Hij Zich terug in de woestijn om te bidden (Luk. 5:15-16). Toen de menigten Hem wilden

wegvoeren *'om Hem koning te maken, ontweek Hij opnieuw op de berg, Hij alleen'* (Joh. 6:15). Toen de farizeeën een teken begeerden, of toen Herodes een wonder van Hem wilde zien, deed Hij dat niet. Dat zou immers tot Zijn eigen verheerlijking zijn geweest, niet van God of tot het welzijn van mensen (Matt. 16:1; Luk. 23:8-9).

Vleierijen, waarvoor wij zo gevoelig zijn, hadden geen vat op de Heer Jezus. Hij onderkende ze en keurde de huichelarij van de Herodianen af, toen zij voor Hem een strik spanden (Matt. 22:15-18). Toen een vrouw in de menigte haar stem verhief om de moeder van de Heer gelukkig te prijzen, wendde Hij direct de aandacht van Hemzelf af en sprak een vermaning uit (Luk. 11:27-28). En toen de dochters van Jeruzalem medelijden met Hem kregen, toen Hij op weg was naar Golgotha, zei Hij: *'Ween niet over Mij; ween evenwel over uzelf en over uw kinderen'* (Luk. 23:27-28).

Deze voortdurende zelfverloochening was Zijn voornaamste karaktereigenschap. Ze was kenmerkend voor Zijn leven op aarde en heeft de Heer begeleid tot op het kruis. Maar ze was ook een wezenlijk deel van Zijn onderwijs. In het huis van een farizeeër leerde Hij de gasten hoe zij hun plaatsen moesten kiezen, en Zijn gastheer toonde Hij welke gasten hij moest uitnodigen, namelijk armen, verminkten, kreupelen en blinden (Luk. 14:7-14).

Toen de discipelen ruzie maakten over de vraag wie van hen de meeste was, plaatste Hij een klein kind in hun midden. Het was een zichtbare les, maar een les die ze niet aannamen. Want toen het heilige ogenblik van het afscheid aanbrak, en de Meester de gedachtenismaaltijd instelde, kregen ze weer ruzie over dit onderwerp (Luk. 9:46; 22:24). Ze hadden echter geen verontschuldiging omdat, zoals Johannes 13 zegt, de Heer zojuist was opgestaan van de maaltijd, Zich had omgord met een linnen doek en hun voeten had gewassen en zo een voorbeeld had nagelaten. Een overtuigend voorbeeld, omdat het werd gegeven door Hem Die de allerhoogste plaats had, maar de laagste plaats had ingenomen.

Hoe groot de vernedering ook is, die wij vrijwillig of onvrijwillig moeten ondergaan, omdat wij in Zijn voetstappen wandelen, ze zal altijd in de schaduw blijven staan van Zijn vernedering. Want de slaaf is niet groter dan zijn heer, en een gezant niet groter dan wie hem heeft gezonden (Joh. 13:16). *'Een discipel is niet boven zijn meester, en een slaaf niet boven zijn heer. Het is de discipel genoeg dat hij wordt als zijn meester, en de slaaf als zijn heer'* (Matt. 10:24). Is het voor ons voldoende de gezindheid van Christus Jezus te hebben, en zich zo nodig met voeten te laten vertreden?

6. Zijn zachtmoedigheid en goedheid

Zachtmoedigheid en goedheid zijn deugden die zelden gewaardeerd worden in onze egoïstische en harde wereld. Men vindt dat uitingen van een zwak karakter. Goedheid heeft al gauw de bijbetekenis van toegeeflijkheid en zwakheid. De zachtmoedigheid van Paulus was voor sommige Korinthiërs een aanleiding om hem te verachten en zijn dienst te minachten. De apostel herinnert hen dan ook eraan dat het de karaktertrekken van Christus Zelf waren: *'Ik nu, Paulus zelf, vermaan u door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, ik die in uw tegenwoordigheid wel 'nederig' ben, maar in mijn afwezigheid 'moedig' ben jegens u'* (2 Kor. 10:1).

In het Oude Testament staan veel voorbeelden van de deugd van de zachtmoedigheid. Van Mozes wordt gezegd: *'Maar de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen die op de aardbodem waren'* (Num. 12:3). Toch vinden we in de hele Bijbel ook geen mens die zo vaak kwaad werd. Elke keer als de rechten van God het vereisten, sprak hij heftig zijn verontwaardiging uit. Maar bij Mara, toen het om zijn eigen eer ging, kon hij zwijgen en zich terugtrekken. Een ander voorbeeld. David was in zijn generatie *'lieflijk in psalmen van Israël'* (2 Sam. 23:1). Wat zijn er veel geschiedenissen in zijn leven, waarin de zachtmoedigheid en de goedheid helder stralen. Vaak kwamen die juist naar voren door de tegenovergestelde houding van de zonen van Zeruja, die harder waren dan hij (2 Sam. 3:39; 16:9).

Toch hadden deze godsmannen ook hun fouten. Mozes doodde een Egyptenaar. Later sloeg hij twee keer op de rots, terwijl hij ertegen had moeten spreken. David moest weerhouden worden van zijn strafexpeditie tegen Nabal. Voor ons is de Heer Jezus het enige onfeilbare Voorbeeld. Als Hij werd uitgescholden, staat er dat Hij *'niet terugschold, als Hij leed, niet dreigde, maar Zich overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt'* (1 Petr. 2:23). Het zachtmoedige hart kan zwijgen. Het is stil en doof op de juiste tijd (Ps. 38:12-15). De beproefde geeft zich (of: het) over aan Hem Die rechtvaardig oordeelt. *'Want op U, Heere, hoop ik; U immers zult antwoorden, Heere, mijn God'* (Ps. 38:16). Hij is volledig onderworpen. *'Ik ben verstomd, ik doe Mijn mond niet open, want Uzelf hebt het gedaan'* (Ps. 39:10). Zo was het Lam van God voor Zijn rechters en beulen.

Zachtmoedigheid blijkt ook bij het spreken: *'Een zacht antwoord keert de grimmigheid af'* (Spr. 15:1). Toen men Jezus beledigde en Hem ervan beschuldigde de demonen uit te drijven door de overste van de demonen, antwoordde Hij heel rustig. Hij toonde de ongerijmdheid aan van deze bewering (Matt. 12:24-25). Soms

stelde Hij ook een vraag die het geweten aansprak. Toen de Joden stenen opnamen om Hem te stenigen, zei Hij: *'Vele goede werken heb Ik u getoond van Mijn Vader; om welk van die werken stenigt u Mij?'* (Joh. 10:31-32).

Tegen degenen die Hem ondervroegen over het betalen van belasting aan de keizer, zei Hij: *'Wat verzoekt u Mij, huichelaars?'* (Matt. 22:19). Toen Judas de verrader met vijandige soldaten kwam, zei Hij: *'Vriend, waarvoor ben je hier?'* (Matt. 26:50). Toen de hogepriester bleef aandringen bij het verhoor, antwoordde Hij: *'Waarom vraagt u Mij?'* (Joh. 18:20). En toen één van de dienaars Hem sloeg, zei Hij: *'Waarom slaat u Mij?'* (Joh. 18:24). Zijn doel was altijd de ander met wie Hij sprak, tot zelfonderzoek te brengen. Is dat niet de wijze zachtmoedigheid die aanbevolen wordt door Jakobus? Die zou het kenmerk moeten zijn van het taalgebruik, het gedrag en de wandel van ieder kind van God (Jak. 3:13).

Een zachtmoedige geest weet iemand terecht te brengen die is overvallen door een overtreding (Gal. 6:1). Toen Johannes de Doper in een ogenblik van ontmoediging twee discipelen stuurde om aan de Heer te vragen (terwijl Hij toch vanuit de hemel aan hem was aangewezen): *'Bent U Degene die zou komen, of moeten wij een ander verwachten?'*, kreeg hij een heel tactvol antwoord. Maar in dit antwoord zat wel een ernstige berisping (Matt. 11:2-6). De Heer gebruikte dezelfde voorzichtigheid in Zijn omgang met één de farizeeërs: *'Simon, Ik heb u iets te zeggen'* (Luk. 7:40). Toen Hij Petrus iets wilde leren vanwege het ondoordacht antwoord geven aan de ontvangers van de didrachmen, zei Hij: *'Wat denk je, Simon?'* (Matt. 17:24-27).

Nooit ging de Heer Jezus op Zijn rechten staan. Nooit heeft Hij met de boze ruzie gemaakt. Hij bracht Zijn eigen onderwijs in de praktijk (Matt. 5:39). Hij is ons grote Voorbeeld, en later schreef de apostel Paulus: *'een slaaf van de Heer moet echter niet twisten, maar vriendelijk zijn voor allen, geschikt om te leren, verdraagzaam, de tegenstanders met zachtmoedigheid terechtwijzend'* (2 Tim. 2:24-25). De Heer Jezus is de ware Dienstknecht, die door Jesaja is aangekondigd met de woorden: *'Zie, Mijn Knecht, die Ik ondersteun; Mijn uitverkorene, in wie Ik een welbehagen heb (...). Hij zal niet schreeuwen noch Zijn stem verheffen, noch die op de straat doen horen. Het geknakte riet zal Hij niet verbreken'* (Matt. 12:18-20; Jes. 42:1-4).

Toen twee discipelen vuur van de hemel wilden laten neerdalen op de Samaritanen, zei de Heer: *'U weet niet van welke geest u bent'* (Luk. 9:55). En toen in de olijvenhof een discipel in een impulsieve reactie de slaaf van de hogepriester sloeg, kreeg hij het bevel het zwaard weer in de schede te steken. Daarbij zei de Heer: *'Of meen je dat Ik Mijn Vader niet kan bidden en Hij zal Mij dadelijk meer dan twaalf legioenen engelen terzijde stellen?'* Daarna genas Hij het afgeslagen oor.

Sommige mensen zijn zachtmoedig van aard. Zij voegen zich heel gemakkelijk naar de wil van anderen om botsingen te vermijden. Maar in het leven van Christus als het volmaakte spijsoffer, heeft het 'zout' nooit ontbroken en was de 'honing' volledig afwezig. De zachtmoedigheid en de goedheid van Christus gaan juist samen met grote karaktervastheid, die geen compromissen sloot. Een rechtvaardige toorn kwam over Hem toen Hij zag dat de leiders het volk deden dwalen, of dat de rechten van God met voeten werden getreden. Hij joeg de kooplieden de tempel uit, en keerde de tafels van de wisselaars om. Maar om te tonen dat deze acties ongebruikelijk waren, genas Hij direct daarna blinden en kreupelen en rechtvaardigde Hij de kinderen in de tempel (Matt. 21:12-16).

Als het voor een slaaf een eis is om zachtmoedig te zijn, geldt dat ook voor de opziener. De man Gods wordt ook opgeroepen de zachtmoedigheid na te jagen (1 Tim. 3:3; 6:11). Dit maakt deel uit van de vrucht van de Geest (Gal. 5:22), en van het kleed dat uitverkorenen van God moeten aandoen (Kol. 3:12). Dat is wat gezien wordt in het uiterlijke getuigenis van de gelovigen. Onze zachtmoedigheid moet bekend zijn bij alle mensen. Wij hebben overigens niet veel tijd meer om het te praktiseren. *'Want de Heer is nabij'* (Fil. 4:5). Laten wij dit leren van Hem die zachtmoedig en nederig van hart was, en Zijn komst verwachten (Matt. 11:29). Ja, *'leer van Mij'* zegt onze geliefde Heiland ook tegen ons.

7. Zijn gehoorzaamheid

Gehoorzamen is de wil van iemand anders doen als verstandelijk en verantwoordelijk schepsel. De mens doet dit in tegenstelling met het dier. Een dier wordt geleid door redeloze driften, die voortkomen uit de aard van de diersoort. Maar de mens is een redelijk wezen en daarom kan hij handelen met verstand. Het afhankelijk zijn van de Schepper is bij de mens geen automatisme, zoals bij het dier. Daarom is het gehoorzamen aan de wil van God een bewuste zaak.

Gehoorzaam zijn aan God is geen rem op de ontplooiing van de persoonlijkheid van de mens. Nee, het is juist het bewijs van zijn waardigheid als een hoger wezen, waardoor er gemeenschap met God mogelijk is. Toen de mens op de proef werd gesteld in de hof van Eden, verbrak hij de band van de gehoorzaamheid aan God. Door zich te onttrekken aan de leiding van de Schepper en Zijn gezag te loochenen, heeft hij in zekere zin zijn bestaansrecht verloren: *'Samen zijn zij nutteloos geworden'* (Rom. 3:12). De onafhankelijkheid en opstandigheid die de mens kenmerken sinds de zondeval, staan in schril contrast met *'de gehoorzaamheid van*

Christus' (vgl. 1 Petr. 1:2). Christus kwam in de wereld om deze gehoorzaamheid te openbaren. Hij verklaarde: *'Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God!'* (Hebr. 10:7, 9). Hij *alleen* heeft de wil van God volmaakt vervuld.

Hij is evenals de eerste mens ook op de proef gesteld, voordat Hij Zijn dienstwerk begon. Hij heeft de satan ontmoet in de woestijn, maar Hij is trouw en gehoorzaam bevonden. Hij leefde van alle woord dat uit de mond van God uitgaat. Hij wilde God alleen dienen en week niet af van wat er in Gods Woord geschreven staat. Filippenzen 2 vat in het kort de weg van de tweede Mens samen, een weg die in contrast staat tot die van de eerste mens. Christus is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood (Fil. 2:8). Hebr. 5 omschrijft het als volgt: *'hoewel Hij Zoon was, de gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij geleden heeft; en volmaakt geworden is Hij voor allen die Hem gehoorzamen een oorzaak van eeuwige behoudenis geworden'* (Hebr. 5:8-9). Als de soevereine God, die recht had op de onderworpenheid van alle schepselen, was het voor de Zoon iets geheel nieuws om te gehoorzamen. En Hij heeft dit ervaren door het lijden heen, omdat Hij bleef gehoorzamen in een wereld die in opstand was tegen God.

Maar de gehoorzaamheid van Jezus Christus wordt niet alleen tegenover de ongehoorzaamheid van Adam geplaatst. Nee, net zoals Zijn liefde, blijdschap, vrede, is Zijn gehoorzaamheid van een soort die niet voorkomt in de natuur van de zondige mens. De zonde heeft in onze geest het begrip gehoorzaamheid vervalst. In de praktijk van alledag is het begrip gehoorzaamheid een synoniem voor slavernij. Wanneer we de harde slavernij die de overste van deze wereld de mensen oplegt, buiten beschouwing laten, is buigen onder de wil van een ander wel een bekende zaak voor ons. In verschillende gradaties hoort de overheersing van de mens over anderen bij de structuur van de samenleving. Dat is de reden dat voor ons het woord gehoorzamen geassocieerd wordt met onaangename dwang. Het is een gevoel van onderdrukking, waaraan men zich probeert te ontworstelen. Zelfs de wet is door Israël als zodanig ervaren.

Maar de gehoorzaamheid van Jezus Christus is geen onaangename dwang, die de eigen wil eronder houdt. Zij is niet te vergelijken met onze ervaringen. Zij buigt zonder vragen te stellen. God heeft Zijn raadsbesluiten en Hij is wijs. Ik kan me alleen maar naar Zijn wil voegen. Ik erken die wil als *'de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God'* (Rom. 12:2), simpel vanwege het feit dat het de wil van God is. De gehoorzaamheid waartoe ik geroepen ben is van dezelfde aard als die van Jezus Christus. Het is de normale vrucht van het vertrouwen in een God die men kent. Ik ben mij bewust van de volmaaktheid van die goddelijke wil, en ik kan dus niet anders. Zo gehoorzaamde Christus als de *wijze Zoon*, die luisterde naar de stem van de Vader (Spr. 13:1).

Jesaja zegt dat Hij als de ware Dienstknecht telkens luisterde naar Gods stem: *'Hij wekt elke morgen, Hij wekt mij het oor, opdat ik hoor zoals leerlingen doen'* (Jes. 50:4). En als het gaat om Zijn werken, lezen wij dat Hij uit de hemel was neergedaald niet om Zijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Hem gezonden had (Joh. 6:38). Wanneer Hij sprak, dan had de Vader Hem een gebod gegeven wat Hij zeggen en spreken moest (Joh. 12:49-50). Bij iemand als Paulus zien wij bij een dergelijke gelegenheid, dat hij door de liefde voor zijn volk de raad van de Geest om niet naar Jeruzalem op te gaan, naast zich neerlegde (Hand. 21:4). Zoiets vinden wij niet bij de Heer Jezus, die hoewel Hij Martha, Maria en Lazarus liefhad, toch in de plaats bleef waar Hij was, totdat de Geest Hem zei naar Bethanië te gaan (Joh. 11). Hij liet Zich *niet* leiden door de omstandigheden, door gevoelens, of door wat anderen ervan zouden kunnen denken. Hij handelde niet overhaast of traag. Hij handelde en sprak als de gehoorzaamheid aan de heilige wil van de Vader dat vereiste.

Alleen deze wil was in het hart van de Zoon, zelfs toen Hij op unieke wijze op de proef werd gesteld en deze wil het kruis vereiste. Gethsemane toont ons hoe zwaar het vooruitzicht van de verlatenheid van Zijn God de Heiland terneerdruchte, en hoe zwaar het vooruitzicht tot zonde gemaakt te moeten worden en de dood te moeten smaken voor Hem was. Maar ook toen bleef Hij gehoorzaam. Tot in de dood is Hij gehoorzaam geweest, ja, tot de kruisdood: *'Moge evenwel niet Mijn wil maar de Uwe gebeuren'* (Luk. 22:42). Nooit zal de gehoorzaamheid van ons een dergelijk groot offer vragen. Maar wij zijn wel geroepen tot deze gehoorzaamheid, de gehoorzaamheid van Jezus Christus. Niet als een wettische dienst uit angst of vrees, maar als een blijde dienst die voortkomt uit een bewuste relatie. Het is niet het gehoorzamen uit noodzakelijkheid, maar uit *liefde*.

De gehoorzaamheid van Jezus Christus was uit liefde: *'Ik heb lust om Uw wil te doen, Mijn God'* (Ps. 40:9). Hij had Zijn Vader oprecht lief, en deed dus wat de Vader Hem had geboden (Joh. 14:31). Hetzelfde beginsel geldt ook voor ons. De Heer beveelt ons: *'Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het die Mij liefheeft'* (Joh. 14:21). De gehoorzaamheid komt voort uit de liefde en is ook het zichtbare gevolg ervan. *'Neem Mijn juk op u en leer van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart (...) want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht'* (Matt. 11:28-30). In dezelfde mate dat wij de Heer liefhebben, zullen wij ook Zijn juk op ons nemen. Doordat de Hebreeuwse slaaf zijn meester liefhad, nam hij de plicht op zich om hem altijd te dienen (Ex. 21:5-6). Het omgekeerde lezen we ook in de Schrift. De slaaf die beweerde dat hij zijn meester kende als hard en onbuigzaam, wilde niet voor hem werken – hoewel hij een talent van hem had ontvangen (Matt. 25:24).

Het juk dat de Heer Jezus droeg en dat Hij 'Mijn juk' noemde, was in alles de wil van de Vader te doen. Het is een gemakkelijk juk, een lichte last, waardoor wij meer

gedragen worden dan dat wijzelf het juk dragen. En als Hij ons in deze wereld roept tot zelfverloochening, tot lijden in het vlees, volgt daaruit altijd vrede en blijdschap voor het hart en groei van het geloof. Deze lichte last geeft rust in de nabijheid van God, rijkdom en vreugde die meer waard zijn dan alles wat de wereld te bieden heeft. Wat een rijke beloning bewerkt die gehoorzaamheid nu al hier op aarde: rust voor de ziel (Matt. 11:29); de goedkeuring van de Vader en van de Zoon en de gemeenschap die daaruit voortvloeit (Joh. 14:23); verhoring van de gebeden die worden uitgesproken overeenkomstig de wil van God (Joh. 15:7); vordering en groei in de kennis (Joh. 7:7). Ze maakt de dienstknecht gelijkvormig aan de Meester en vormt een hechte familieband met Hem. Want Hijzelf heeft verklaard: *'Want wie de wil doet van Mijn Vader die in de hemelen is, die is Mijn broeder en zuster en moeder'* (Matt. 12:50).

8. Zijn smaad

Er blijft voor ons nog één grote les over, als wij Christus willen leren kennen. Deze les gaat eigenlijk niet gaat over de deugden die wij overdacht hebben. In de dagen van Mozes werd die les niet geleerd, en hij maakte ook geen deel uit van de wijsheid van de Egyptenaren. Om de 'smaad van Christus' te leren kennen, moest de man Gods de schatten van Egypte de rug toekeren en de voorkeur eraan geven met het volk van God slecht behandeld te worden, boven een tijdelijke genieting van de zonde (Hebr. 11:25-26).

Later in de geschiedenis van Israël werden andere personen voor een keus gesteld met gelijksoortige gevolgen: Ittaï de Gathiet, Jeremia, Ruth. En in het Nieuwe Testament zien wij, behalve de discipelen, bijv. de blindgeborene. Hij werd verbonden met de Zoon van God in Zijn *verwerping*. Zo was het ook met Lazarus, die men om dezelfde reden wilde doden als Degene die hem het leven had hergeven (Joh. 9:35-38; 12:10-11).

Bij smaad denken wij aan een positie van openbare oneer of schande. Met de *smaad van Christus* deelt de trouwe gelovige in dat wat Christus overkwam hier op aarde, terwijl hij God dient. Want door de belangen van God te dienen, trekt men verachting en schande aan. Men kan dus zeggen dat Mozes vijftien eeuwen voor Christus de smaad van Christus had verkozen, en ondervonden. Die smaad omvat het volgende:

1. Een vijandige omgeving – de wereld – waarin degene die smaad draagt deel uitmaakt van een minderheid, of zelfs helemaal alleen staat.
2. Een leven in afzondering van een milieu dat God afkeurt.
3. De consequentie daarvan is lijden en vervolging voor hen die zich zo afzonderen.

Uit ervaring weten we ongetwijfeld hoe moeilijk het is zich buiten de groep te bevinden, beschouwd te worden door anderen als een verachtelijk iemand of als iemand die er niet bij hoort en dus anders is. Dit besef maakt het makkelijk een bepaalde mening te volgen en zich te schikken in een algemeen aangenomen gedrag, de groep te volgen om zo erbij te horen. Want we houden er niet van om buitengesloten te worden.

Maar de christen is, als hij consequent is, geroepen zich te onderscheiden van de wereld. Hij neemt een andere houding in ten opzichte van de wereld en haar principes. Deze wereld staat namelijk vijandig ten opzichte van God en van de Heer Jezus. Smaad was Zijn deel en Hij onttrok Zich geen moment eraan. Hij was niet van deze wereld, zodat de wereld – die alleen het zijne liefheeft – zich veroordeeld voelde door de volmaaktheid van de Heer. De wereld heeft Hem zonder oorzaak gehaat, vervolgd en uiteindelijk gekruisigd (Joh. 15:19).

Wie is ooit verlaten geweest zoals de Heer Jezus? Hoe meer een mens verschilt van anderen, des te eenzamer is hij. Zijn volmaaktheid heeft Christus geïsoleerd van een mensheid die geleid werd door totaal andere beginselen, waarbij het najagen van de eigen eer voorop staat. Daarom heeft de wereld de Heer Jezus niet gekend, en om diezelfde reden is het voor haar onmogelijk te begrijpen wat de nieuwe mens beweegt (1 Joh. 3:1). De wereld zal zich altijd vergissen t.a.v. de beweegredenen van de gelovige en zal zijn gedrag overeenkomstig haar eigen motieven uitleggen. De godsvrucht van de christen zal huichelarij genoemd worden; zijn zachtmoedigheid lafheid; zijn afzondering van de wereld egoïsme; zijn matigheid gierigheid. Zijn ijver voor het evangelie noemt men extremisme, en het vertrouwen in de Bijbel noemt men geestelijke trots. *'Wie maakt U Zichzelf?'* zeiden de Joden, toen de Heer getuigde van de waarheid (Joh. 8:53).

Een ander soort lijden is de tuchting die een kind van God zal moeten ondergaan. Het zal niet begrepen worden door de wereld, die de beproeving ziet. De mensen zullen met de beste bedoelingen de christen verdenken van verborgen fouten, om het lijden te kunnen verklaren. Dit veroorzaakte de bitterheid van Job. Of God wordt ervan beschuldigd unfair te zijn, omdat Hij hen slaat die tot Hem roepen.

De Heer Jezus heeft dat alles ondervonden met een oneindig gevoelig hart. *'De smaad heeft Mij het hart gebroken'*, riep Hij uit (Ps. 69:20). Voor de ogen van de mensen leek het erop dat God Hem had verworpen, omdat Hij de enige Rechtvaardige zo sloeg. Toen Hij op het kruis hing tussen twee boosdoeners, *droeg* Hij niet alleen de smaad, maar *was* Hij *'een smaad voor de mensen en veracht door het volk'* (Ps. 22:6).

'Laten wij daarom tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, terwijl wij Zijn smaad dragen' (Hebr. 13:13). De Heer Jezus heeft buiten de poort geleden en wij worden ertoe opgeroepen Hem te volgen, in het gezelschap van allen die horen bij de *'Heilige, de diep verachte, de bij het volk verafschuwde'* (Jes. 49:7). Ons deel als christenen hier op aarde is niet eer en aanzien te verwerven, maar ons één te maken met Hem die de smadelijke kruisdood stierf. Wij moeten onze band met de Heiland belijden, die nog steeds verworpen is – evenals toen. *'Hij was veracht en van mensen verlaten, een Man van smarten en vertrouwd met ziekte, ja, als iemand voor wie men het gelaat verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht'* (Jes. 53:3). Laten wij Hem voor de wereld *wel* belijden en eer geven.

De christenheid heeft van het kruis een sieraad gemaakt, een onderscheidingsteken in kostbaar metaal. Dat is de betekenis ervan absoluut niet. Het kruis heeft niets aantrekkelijks. Integendeel, het is een teken van schande, een openbare bekentenis dat iemand ter dood veroordeeld is, een verschrikkelijke dood. Maar de nieuwe mens beroept zich hierop en roemt in het kruis, omdat Christus daar voor hem heeft geleden en omdat uit het kruis *al* zijn zegeningen voortkomen: *'Maar ik wil volstrekt niet roemen dan alleen in het kruis van onze Heer Jezus Christus, door Wie voor mij de wereld gekruisigd is en ik voor de wereld'* (Gal. 6:14).

We hebben enkele heerlijkheden van de volmaakte Mens overdacht, in Wie de volheid van de Godheid lichamelijk woont. Dit is een onuitputtelijk onderwerp. Zou men rijker gezegend kunnen worden dan door de studie van wat de evangeliën ons vertellen over de afhankelijkheid, het vertrouwen, de wijsheid, de heiligheid, de gerechtigheid en de trouw van de ware Mens? Wij hebben ons hier beperkt tot die heerlijkheid die de Bijbel uitdrukkelijk noemt als die *'van Christus'*.

God heeft ons in de Heer Jezus een volmaakte Heiland gegeven, die het waard is om te dienen en te verwachten. Wij hebben in Hem ook een volmaakt Voorbeeld. Laten wij echter bedenken dat er velen zijn die Hem alleen als *voorbeeld* zien. Maar ze zijn niet in staat Hem werkelijk *na* te volgen, omdat ze het leven van Christus niet hebben. Maar laten wij het voorbeeld van Zijn leven als Mens op aarde niet

onderschatten. Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, zo zegt Petrus, niet alleen om het te bewonderen, maar *'opdat u Zijn voetstappen navolgt'* (1 Petr. 2:21).

*Als door smaad en bitterheid,
en angst en zware inspanning,
ons vlees wordt verteerd.
Laat dan Uw voorbeeld, Heer,
ons elke dag aansporen,
om ondanks onze zwakheid,
het beeld te laten zien,
van Uw heilige mensheid!* ³

Bron: Le Messenger Évangélique 1969-23...241; Titel: Apprendre le Christ

---

³ Sous l'opprobre et l'amertume, Et l'angoisse et le labeur, Si notre chair se consume, Que ton exemple, ô Sauveur, Chaque jour nous encourage, Malgré notre infirmité, A reproduire l'image de ta sainte humanité! (Hymnes et cantiques 176/23-3).